Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 945 IV **Jaarverslag en slotwet Koninkrijksrelaties en het BES-fonds 2025**

Nr. 4 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

A ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV);
2. de begrotingsstaat van het BES-fonds (H).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

P.E. Heerma

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN (SLOTVERSCHILLEN)

1 Leeswijzer

De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan de ondergrenzen zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, worden toegelicht. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RVB 2026 (Stand op basis van de ontwerpbegroting 2025)

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Slavernijverleden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 10 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.

2 Beleidsartikelen Koninkrijksrelaties

2.1 Artikel 1 Versterken rechtsstaat

Op dit artikel is in 2025 circa € 4,1 mln. minder verplicht dan begroot.

Toelichting
Verplichtingen
Deze onderschrijding komt voornamelijk doordat de opdracht aan United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) voor de transitie naar de nieuwe gevangenis op Sint Maarten pas in 2026 wordt getekend en verstrekt. Hierdoor is de verplichting van 2025 van € 3,0 mln. niet tot uitputting gekomen.

2.2 Artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur

Op dit artikel is 2025 circa € 7,6 mln. minder uitgegeven dan begroot. Verder is er € 14,2 mln. minder verplicht dan begroot.

Toelichting
Uitgaven
De onderschrijding van de uitgaven komt voornamelijk doordat het pand waarin de Vertegenwoordiging op Curaçao (VNACS) is gehuisvest, niet wordt aangekocht (€ 2,3 mln.) en de risicoreserve voor de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB) per abuis niet in de begrotingsreserve is gestort (€ 1,3 mln.)

Verplichtingen
De onderschrijding op de verplichtingen komt doordat de bijzondere uitkering noodmaatregelen voor de klif is al in 2023 meerjarig aangegaan, waardoor het verplichtingenbudget in 2025 niet tot uitputting is gekomen (€ 4,1 mln.). Verder is de regeling borgstelling MKB pas later open gegaan en zijn er nog geen leningen onder de borgstelling verstrekt, hierdoor is het verplichtingenbudget niet uitgeput (€ 5,7 mln.). Verder zijn er in 2025 minder opdrachten verstrekt dan eerder vanuit werd gegaan (€ 3,8 mln.)

2.3 Artikel 5 Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Op dit artikel is in 2025 circa € 16,3 mln. minder verplicht dan begroot. Daarnaast zijn de uitgaven € 16,3 minder dan begroot. De ontvangsten zijn € 92,5 mln. hoger dan begroot.

Toelichting
Uitgaven en verplichtingen
Nederland heeft een lening verstrekt aan Curaçao ter financiering van investeringen op basis van de in de Rijkswet financieel toezicht opgenomen zogenaamde lopende inschrijving. Deze lening is lager dan eerder door Curaçao is aangevraagd.

Ontvangsten
Door een technische fout is de raming van de renteontvangsten niet correct verwerkt in de begroting. Daarnaast heeft Curaçao incidenteel extra afgelost op de leningen. Om deze reden zijn de ontvangsten in 2025 € 92,5 mln. hoger dan eerder geraamd. Dit is in de veegbrief in december 2025 (Kamerstukken II, 2025/2026, 36800 VII, nr. 17) gemeld aan de Tweede Kamer.

2.4 Artikel 8 Wederopbouw Bovenwindse Eilanden

Op dit artikel is 2025 circa € 1,0 mln. minder verplicht dan begroot.

Toelichting
Verplichtingen
De verplichting voor de samenwerking met de Royal Schiphol Group is al in 2024 aangegaan, terwijl in het budget hier wel rekening mee is gehouden.

3 Niet-Beleidsartikelen

3.1 Artikel 6 Apparaat

Op dit artikel is in 2025 circa € 20,1 mln. minder verplicht dan begroot. Daarnaast is er circa € 12,7 mln. minder uitgegeven dan begroot. Er zijn € 2,8 mln. minder ontvangsten dan eerder begroot.

Toelichting
Uitgaven en verplichtingen
De onderschrijding op de uitgaven en verplichtingen wordt deels veroorzaakt doordat enkele materiële trajecten vertraging hebben opgelopen en geraamde personele uitgaven niet in 2025 zijn gerealiseerd.

De onderschrijding op de uitgaven en verplichtingen wordt deels veroorzaakt door een meevaller op de wisselkoers van circa € 9,3 mln.

Verder is SSO CN bezig met een verbetertraject binnen hun verplichtingenadministratie. De verwachting was dat veel nieuwe meerjarige verplichtingen aangegaan moeten worden. Dit is echter niet in dusdanige mate gebeurd, waardoor het verplichtingenbudget te ruim is opgehoogd in de 2e suppletoire begroting 2025 (€ 8,3 mln.).

Ontvangsten
De ontvangsten van SSO CN zijn lager dan initieel geraamd doordat enkele ontvangsten voor de specifieke dienstverlening niet in 2025 gerealiseerd zijn.

4 Beleidsartikel BES-fonds

4.1 Artikel 1 BES-fonds

Op dit artikel is in 2025 circa € 7,8 mln. minder verplicht dan begroot. Daarnaast is er circa € 5,0 mln. minder uitgegeven dan begroot.

Toelichting
Uitgaven en verplichtingen
De onderschrijding op de uitgaven en verplichtingen wordt veroorzaakt door een meevaller op de wisselkoers van circa € 5,0 mln. Verder zijn in 2024 al verplichtingen voor 2025 vastgelegd. In het budget is hier geen rekening mee gehouden (€ 2,8 mln.).